

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor
un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Preoțimea în noile împrejurări

Joi, în 24 Februarie, s'a votat aproape cu unanimitate noua Constituție a României, edictată de M. S. Regele Carol II în 20 Februarie. Prin ea viola publică și de Stat își primește o nouă așezare și îndrumare, un nou cadru legal care nădăjduim să vindece o seamă de rele cari crescuseră prea mult într'un regim dominat de spiritul de divizare politică.

Căci noua Constituție s'a născut din dorința de-a despoliticianiza viața de Stat și această voință străbate ca un fir roșu prin tot cuprinsul ei. Și care Român cu durere de viitorul Țării și al neamului nu dorește să vadă odată dispărând desbinările lăuntrice, cu tot cortegiul lor de vrajbă și de lupte care ne irosesc zadarnic puterile; care Român n'ar vrea să vadă întreg neamul muncind în unire și solidaritate masivă spre ridicarea Țării, spre întărirea proprie, pentru a scrie o pagină onorabilă în istoria universală?

Unire, muncă, cinste, iată virtuțile cari trebuiesc impuse în viața noastră națională, în opoziție cu vicile contrare cari erau prea adeseori favoritele de partidele politice.

Măsurile de despoliticianizare vizează, atât prin Constituție cât și printr'un recent Decret-lege, și pe membrii clerului. Înțelese cum trebuie preoții — ca și de organele de Stat — aceste măsuri pot avea efecte binefăcătoare. Ele, desigur, că n'au să fie înțelese ca oprind pe preoți de-a avea opinii sociale și principii privitoare la buna organizare a Statului și la justa orientare a spiritului public. Căci astfel de principii se cuprind și derivă din Evanghelie, iar Evanghelia nu poate fi legată, nici înțeleasă numai ca rugăciune sau ca rit. Ea cuprinde sfaturi pentru oameni cum să se compoarte în viață pentru a face voia Tatălui. Preoțimea nu are să interpreteze deci măsurile cele nouă ca o scoatere a ei din viața publică, în care prezența ei este totdeauna necesară pentru luminatele sfaturi și îndemnuri ce le poate da, fiind de cel mai mare folos statului în aspirațiile sale spre progres, spre ordine, spre consolidare. Virtuțile sociale creștine pe cari le propoveduește preoțimea nu pot fi socotite primejdioase și subversive niciodată de un Stat care ține la principiile de temelie ale Statelor cari vreau să trăiască și să se întărească, asigurând în același timp și cetățenilor o cât mai mare dreptate și bunăstare.

Să nu creadă preoțimea că acum ea nu mai are voie să se intereseze de viața oficială și publică a comunei, de îndrumarea credincioșilor în ce privește latura cetățenească a vieții lor; să nu creadă că ea are să se retragă acum în umbra paracliselor,

singurul loc unde și-ar putea deschide glasul și aceasta numai pentru a cânta ectenii și a ceti molitve. Mai mult ca oricând, astăzi e necesară din partea preotului o activitate de îndrumare a credincioșilor în sensul bun, pentru a-i face cetățeni devotați Țării și autorităților constituite, Români buni și oameni de muncă, de cinste și de pace.

Dar dacă preoțimea e datoare de-a fi prezentă în viața socială și de-a propovedui un sistem de principii și de virtuți, nu e mai puțin adevărat că obiceiul de până acum de-a se încadra în disciplina diferitelor partide a fost un rău care trebuia să înceteze.

Ne mai aparținând de aci înainte diferitelor cluburi politice, preoții vor deveni iarăși părinți tuturor credincioșilor din parohie. Credincioșii din alte partide nu vor mai privi la preot ca la un adversar politic, și nici sentimentele părintești ale preotului față de ei nu vor mai fi stânjenite de faptul că aparțin altui partid. Câte motive de supărare și de tenziune între credincioși nu vor dispărea? Preotul își va putea împlini de aci înainte o datorie elementară a misiunii sale: de-a domoli urile între ceice se ceartă, de-a îndemna la pace, el însuși stând la mijloc și deasupra dezbinărilor și nu într'o tabără care luptă contra alteia. Cuvântul lui de arbitru, de părinte va avea autoritate și va fi căutat, căci îl vor ști oamenii desinteresati.

Mai mult decât atâta, ieșirea preotului din partidul politic, va trebui

să aibă ca urmare o intensificare a activității sale pastorale. Scutit de frământările și de obligațiile ce i le impune clubul, dobândind mai mult timp liber, preotul va trebui să și cheltuiască energiile și pasiunea de-a activa și de-a însemna ceva în viața altora, pe terenul pastoral. Și-o activitate puternică pe acest teren îi va aduce nebanuite efecte și o mare creștere de autoritate pe terenul vieții publice și politice.

În general pentru Biserică ieșirea preoțimii din robia partidelor politice, va însemna o creștere a puterii ei. O preoțime liberă de obligațiile de club, nedivizată, va fi o preoțime tare care și va putea impune prin solidaritatea ei, dedicată exclusiv idealurilor bisericesti, punctul de vedere oricând va voi. Capacitatea de devotament pe care preoții nu o vor mai aservi de aci înainte diferitelor partide și-o vor pune exclusiv în slujba Bisericii, întărind-o pe aceasta și întărindu-se pe sine, nu pentru cine știe ce veleități clericale, ci pentru a putea fi de un maximum de folos neamului, pe care preoțimea nu-l poate servi mai bine decât prin Biserică.

De încheiere, ținem să facem observația, pe marginea acestor noi orânduirii ale vieții publice, că orice lege numai atunci își poate realiza bunele ei intenții când paralel cu ea există puteri capabile să lucreze la reforma sufletelor. Fără transformarea sufletelor — care nu se realizează prin lege — zadarnice sunt toate sforțările a sufletelor nu o poate îndeplini decât Biserica. Din această axiomă să tragă concluziile cari îi privec atât conducătorii Statului, cât și slujitorii Bisericii, preoții.

Copiii și simțul realității

— Constatări și concluzii —

Atât părinții cât și alți semeni de-ai noștri sunt obișnuiți să privească manifestările zilnice ale copiilor dintr'un punct de vedere lipsit de obiectivitate. De aceea, de multe ori se întâmplă să tragă concluzii greșite și să condamne copiii chiar și atunci când aceștia nu sunt de loc vinovați. Aceasta provine mai ales din faptul, că examinăm viața copiilor prin aceeași prismă prin care o examinăm pe a noastră și credem că micuții aceștia trebuie să procedem în viață întocmai ca noi cei mari. În chipul acesta, uităm că în alt stau copiii noștri. Noi am făcut deja un drum lung în viață, ne-am fixat o linie de conduită morală, suntem în clar cu ideea religioasă, avem o experiență multilaterală, știm ceace trebuie și ceace nu trebuie să întreprindem și să vorbim, etc. Toate aceste amănunte nu sunt însă și în posesia copilului. Tocmai de aceea observăm la el atitudini deosebite de ale celor mari. Dar, iarăși, tocmai de aceea suntem și obligați

să apreciem aceste atitudini printr'o altă prismă, printr'o altă ochiană psihologică.

Se înțelege, aceste constatări devin clare abia dacă le privim în amănunte, dacă le exemplificăm. Și să încercăm, deci, acest lucru.

Inchipuți-vă că vi se anunță o vizită nu prea dorită. Spre a o evita, (ceace, desigur, nu e prea frumos, dar e foarte frecvent) nu vă retrageți într'o cameră mai dosnică și îl lăsați numai pe copil să primească oaspeții? Și să zică: „Sunt numai singur acasă”? Copilul își îndeplinește acest rol prea puțin frumos. Însă foarte rar se întâmplă să facă întocmai după gândul părinților. Mai adesea, micuțul face un compliment politicos, zâmbește și declară cu sinceritate: „Mămica a zis să vă spun că ea nu e acasă”. Oaspeții înțeleg situația, se retrag și, desigur, apreciază aspru și conduita micuțului și, mai aspru, a părinților săi. La rândul lor, părinții își ceartă odrasla și de multe ori și-o chiar „pieptenă”... (după vorba Țăranului).

Cine e aici vinovatul? Cine trebuie luat la răspundere? Și ce dovedește atitudinea copilului? Desigur, că, bietul, trăiește într'o altă realitate decât cei mari.

Amintiți-vă apoi și multe cazuri consumate în vremea trecutului război. La perchițiile întreprinse de soldații dușmani, de câte ori n'au fost trădați părinții, în chip inconștient și nevinovat, de proprii lor copilași? „Tăticu nu a ascuns grăul în grădină. Tăticu nu e ascuns în podul șopronului. Mămica nu a ascuns pâine în coșul cuptorului”, etc. au exclamat micuții. Ce dovedesc și aceste amănunte, decât că lumea copiilor își are particularitatea ei?

Dar să mergem mai departe cu exemplele.

Un părinte, care avea o fetiță în etatea de doi ani și jumătate și un băiețel de abia de cel luni, a adus odată prăjituri acasă. El a împărțit fetiței o parte din ele și apoi a zis: „Ei, acum să-i dăruim și frățiorului o prăjitură”. Dar fetița a intervenit îndată zicând: „O, nu. Nu e de lipsă”. „Cum nu? El nu e flămând?”, s'a mirat părintele. „Da, o fi flămând. Dar las', Ticule, că el are vreme să mănânce când o fi mare”.

Doamne, câtă nevinovăție se trădează și aici! Și sunt părinți cari condamnă o asemenea atitudine plină de un oarecare farmec, o atitudine care, desigur, are la temelie altceva decât egoism și răutate: are la bază lipsă de experiență concretă și de raportare la necesitățile adevărate ale vieții.

Cetitorule! Ai copii sub etatea de 5 ani? Fă o încercare obișnuită. Anume: Îndeamnă-ți pruncul să-i dea vecinului o bomboană. Vei vedea că nu prea dă bucurios din al său. De ce? „N'a mâncat destul! Lui N. nu-i e foame!”, motivează micuțul. Ori chiar de a împlinit „donăția”, adesea se resgândește, se apropie de vecin și-i ia bomboana. Lucrurile acestea sunt extrem de frecvente și îl arată pe copil în starea când încă nu a ajuns să stabilească un raport moral între el și semenii săi.

Dar această situație rămâne chiar și în cazuri tragice. Un copil căruia îi moare mama, nu e în stare să aprecieze acest fapt după gravitatea lui. El se vede privit de cei din jur, de camarazii de joc și simte că are un oarecare rol deosebit. De aceea, el e oarecum mândru. Când zice: „A murit mama!”, el nu se exprimă cum ne exprimăm noi cei mari. Observați lucrul acesta în realitate. Ori dacă ați trăit această realitate tragică în pruncie, încercați să vă reamintiți situația sufletească din acea vreme. E o stare excepțional de interesantă. Copilul plânge în rând cu lumea, simte durere, etc. Dar acestea trec foarte repede. El nu înțelege că părintele îl părăsește pentru totdeauna, nu-și poate face o idee prea clară și nu se poate face o idee prin moarte și nu știe, ce poate calcula greutatea și necazurile cari sunt inerente unei morți.

Cine înțelege această stare deosebită, desigur că nu poate condamna atitudinea neferică (?) a celor mici.

Ca o încheiere a exemplurilor de acest fel se adoagă în chip potrivit și atitudinea copiilor în fata unui incendiu. Priviți, într'un asemenea caz, cum se adună copiii din toată împrejurimea, cum discută situația, ba chiar râd și nu sunt chiar de pă-

